

In Holland Rijnland werken samen:

Alphen aan den Rijn, Hillegom,

Kaag en Braassem, Katwijk,

Leiden, Leiderdorp, Lisse,

Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout,

Oegstgeest, Rijnwoude, Teylingen,

Voorschoten en Zoeterwoude.

GEMEENTE LEIDERDORP	
Nr.	Afd. griffie
Class.nr. -1-	
Dag: 07 JULI 2010	
Kopie naar:	
B	G
Weeknr. afd.	
Afdoening:	

De Raad van de gemeente Leiderdorp
 Postbus 35
 2350 AA LEIDERDORP

Leiden: 6 juli 2010
Kenmerk: 10/0774

Contact: T. van Santen
Telefoon: (071) 523 90 68
E-mail: tvsanten@hollandrijnland.net
Bijlage: 1

Onderwerp: aanbevelingen werkgroep Boeien en Binden

Geachte leden van de raad,

De werkgroep Boeien en Binden heeft in opdracht van het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland in haar eindrapportage "Wat boeit het !?" aanbevelingen geformuleerd om de relatie van raads- en collegeleden met Holland Rijnland te verbeteren en de betrokkenheid bij de regionale samenwerking te vergroten. In totaal heeft de werkgroep 14 aanbevelingen gedaan, deels gericht aan Holland Rijnland, deels gericht aan de gemeenten.

Over de uitkomsten van de eindrapportage "Wat boeit het?!" is aansluitend aan de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 16 december 2009 van gedachte gewisseld tussen de leden van het Algemeen Bestuur en de leden van de werkgroep.

Op basis van hetgeen tijdens die bijeenkomst is besproken is aan het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland d.d. 30 juni jl. een voorstel voorgelegd om het merendeel van de aanbevelingen over te nemen en de gemeenten te verzoeken om die aanbevelingen die betrekking hebben op de gemeenten binnen Holland Rijnland verder uit te werken.

In de bijgevoegde adviesnota AB van 30 juni jl. kunt u lezen om welke aanbevelingen het gaat en welke aandachtspunten het Algemeen Bestuur daarbij heeft meegegeven. In tegenstelling tot het voorstel is tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur ten aanzien van aanbeveling 12 (exonoratieprocedure) afgesproken om in het portefeuillehoudersoverleg Bestuur en Middelen te spreken over de mogelijkheden om toch een procedure voor lokale pijnpunten binnen het besluitvormingstraject in te voeren.

Namens het Algemeen Bestuur verzoeken wij u dan ook om deze aanbevelingen verder uit te werken en voor zover van toepassing binnen uw organisatie te implementeren.

Hoogachtend,
het Dagelijks Bestuur
Holland Rijnland,
de secretaris,

R. van Netten

de voorzitter,

H.J.J. Lenferink

Bijlage: adviesnota AB d.d. 30 juni 2010 Aanbevelingen werkgroep Boeien en Binden

c.c. griffiers gemeenteraden Holland Rijnland
regiocontactambtenaren

Adviesnota AB

Vergadering: Algemeen Bestuur

Datum: 30 juni 2010

Agendapunt: 07

Kenmerk: 10/

Portefeuillehouder: C.J.M.W. Wassenaar

Onderwerp:

Aanbevelingen werkgroep Boeien en Binden

Beslispunten:

1. Het Dagelijks Bestuur op te dragen de aanbevelingen 2,4,5,10,11 en 13 te blijven uitvoeren;
2. Het Dagelijks Bestuur te verzoeken te bezien of aanbeveling 14 (E-participatie raadsleden/bestuurders), met zeer beperkte inzet van middelen mogelijk is;
3. Aanbeveling 12 (exonoratieprocedure) niet over te nemen;
4. Bespreking ten aanzien van aanbeveling 6 (structuur Algemeen Bestuur) te agenderen voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van 27 oktober 2010;
5. Gemeenten binnen Holland Rijnland te verzoeken de aanbevelingen 1,3,4,7,9 en 10 over te nemen en deze binnen de gemeenten verder uit te werken;

Inleiding:

Aansluitend aan de vergadering van het Algemeen Bestuur van 16 december 2009 hebben de leden van het Algemeen Bestuur met de leden van de werkgroep Boeien en Binden op enthousiaste wijze met elkaar van gedachte gewisseld over de aanbevelingen die de werkgroep in haar eindrapportage heeft opgenomen.

In de eindrapportage "Wat boeit het!?" zijn 14 aanbevelingen opgenomen. Acht van deze aanbevelingen komen voor rekening van Holland Rijnland en vier aanbevelingen voor rekening van de gemeenten. Daarnaast zijn twee aanbevelingen die zowel voor rekening van de gemeenten als Holland Rijnland zijn.

Ten aanzien van aanbeveling 8, de samenstelling van het Dagelijks Bestuur heeft het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 17 februari 2010 al een besluit genomen.

Beoogd effect:

De werkgroep Boeien en Binden had de opdracht om met aanbevelingen te komen om de relatie van raads- en collegeleden met Holland Rijnland te verbeteren en de betrokkenheid bij regionale samenwerking te vergroten. Met dit voorstel wordt beoogd om op basis van de aanbevelingen van de werkgroep verder invulling te geven aan het geboeid en gebonden raken bij de regionale samenwerking binnen Holland Rijnland.

Argumenten:

1.1 Het Dagelijks Bestuur op te dragen de aanbevelingen 2,4,5,10,11 en 13 verder uit te werken.

Het merendeel van de aanbevelingen van de werkgroep zijn gericht aan Holland Rijnland. Een van deze aanbevelingen, de samenstelling van het Dagelijks Bestuur is in verband met de

nieuwe bestuursperiode al opgepakt en heeft geleid tot een besluit van het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 17 februari jl. Ook met een aantal andere aanbevelingen is al een start gemaakt. Geadviseerd wordt om het Dagelijks Bestuur op te dragen onderstaande aanbevelingen verder te blijven uitvoeren c.q. uit te werken.

Aanbeveling 2

Holland Rijnland: Plaats op de Holland Rijnland site een overzicht van alle raads- en collegeleden met foto's, portefeuilles en adresgegevens, zodat het "elkaar kennen en gekend worden" wordt bevorderd.

Deze aanbeveling is al opgepakt. Op de website van Holland Rijnland is inmiddels een pagina te vinden waarop de foto's met de relevante gegevens van raads- en collegeleden te vinden zijn.

Daarnaast is er na de verkiezingen een almanak uitgegeven met daarin een overzicht van de samenstelling van raden, colleges, portefeuillehouderoverleggen e.d.

Aandachtspunt is dat de informatie op de website actueel gehouden moet worden, hiervoor is de hulp van de griffiers zeer belangrijk.

Aanbeveling 4

Gemeenten en Holland Rijnland: Breng bij de raadsleden de nu al bestaande formele informatielijnen waarmee invloed kan worden uitgeoefend en de democratische betrokkenheid kan worden vergroot, nadrukkelijker onder de aandacht.

Ook deze aanbeveling is opgepakt, zo is er in het informatiepakket dat is samengesteld voor de nieuwe raadsleden ook aandacht voor de procesgang binnen Holland Rijnland. Ook op de website van Holland Rijnland is hierover informatie terug te vinden.

Tijdens de AB vergadering van december kwam de wens naar voren om de lange termijnagenda van Holland Rijnland op de website te plaatsen. En ook om de (concept) agenda van het AB zo snel als deze beschikbaar is op de website te plaatsen. Aan deze laatste wens wordt inmiddels al voldaan. Direct nadat het DB de concept-agenda voor het AB heeft vastgesteld (het DB voorafgaande aan de PHO verzending) wordt deze op de website van Holland Rijnland geplaatst.

De rol die gemeenten kunnen spelen bij deze aanbeveling wordt besproken onder 2.1.

Aanbeveling 5

Holland Rijnland: Breng actuele ontwikkelingen kort en bondig via e-mail onder de aandacht van gemeentebestuurders en medewerkers. Bevorder een algemenere verspreiding van de regionale nieuwsbrief, die toch al voor Leiden en Leiderdorp en andere belangstellenden beschikbaar is.

Het door middel van kort en bondig via e-mail gemeentebestuurders en medewerkers op de hoogte stellen van actuele ontwikkelingen heeft niet de voorkeur. Om toch aan de aanbeveling tegemoet te komen zullen de Holland Rijnland berichten na het zomerreces voortaan worden uitgebracht in de week na het DB. Als daar aanleiding toe bestaat verschijnt tussendoor een extra Holland Rijnland berichten.

De nieuwsbrief van Leiden en Leiderdorp is een nieuwsbrief die onder bestuurlijke verantwoording van deze twee gemeenten wordt opgesteld. Holland Rijnland kan en wil hierin geen rol spelen. Er is dan ook geen rol voor Holland Rijnland weggelegd om deze nieuwsbrief actief te promoten. Dat wil overigens niet zeggen dat het DB van Holland Rijnland deze nieuwsbrief niet waardeert.

Naar aanleiding van de eerste bespreking van de aanbevelingen is vanuit het AB als aandachtspunt meegegeven om te bekijken of actueel nieuws sneller de regio in gecommuniceerd kan worden. De kanttekening die daarbij geplaatst moet worden is dat gewaakt moet worden voor leesbaarheid, raadsleden worden al overspoelt met informatie.

Aanbeveling 10

Holland Rijnland en gemeenten: Maak (meer) gebruik van het instrument "speeddaten" om de onderlinge bekendheid en betrokkenheid van raadsleden te vergroten.

Om goed met elkaar te kunnen samenwerken moet je elkaar in ieder geval kennen. Wat drijft je samenwerkingspartner, wat zijn haar/zijn doelen en waarom? Speeddaten is een creatieve manier om meer inzicht in elkaar te krijgen.

Denk aan speeddaten als er een bijeenkomst in regioverband wordt georganiseerd.

Aanbeveling 11

Holland Rijnland: Organiseer jaarlijks één of meer regionale cursussen voor verschillende doelgroepen om regionale bewustwording te optimaliseren en "best practices" onder de aandacht te brengen. Raam hiervoor een budget.

Tijdens het jubileum werd de workshop "Best Practices" door veel raadsleden met enthousiasme gevolgd. Hieruit kan je opmaken dat er zeker een wens bestaat bij (onder meer) raadsleden om binnen een korte tijdspanne kennis te vergaren. Tijdens het AB van december bleek dat eens te meer. Ook daar werd duidelijk aangegeven dat er behoefte bestaat aan kennisoverdracht in de vorm van korte workshops.

Het voornemen bestaat om in ieder geval in het 3e kwartaal 2010 één of meer workshops te organiseren voor raadsleden en ambtenaren met als onderwerp "hoe werkt de regio".

Vanuit diverse gemeenten werd aangegeven dat voor de organisatie van deze workshops het primaat bij Holland Rijnland moet liggen, maar dat er ook een rol is weggelegd voor de regiocontactambtenaren en de griffiers.

In hoeverre het mogelijk is hiervoor extra budget te ramen moet nader bekeken worden. Een van de Holland Rijnland gemeenten heeft in haar reactie op de aanbevelingen reeds aangegeven het niet wenselijk te vinden dat hiervoor extra budget wordt geraamd.

Aanbeveling 13

Holland Rijnland: Organiseer een "ruilbeurs voor beleidsresultaten" tijdens bijeenkomsten die daarvoor geschikt zijn, zoals bij workshops, seminars, lustrum, tijdens het jaarverslagenseizoen, via internet enz.

Vanuit het AB werd al aangegeven dat bij Holland Rijnland slechts die taken moeten worden neergelegd die echt bij Holland Rijnland horen en een meerwaarde hebben. Verder moet er voor worden gewaakt dat er geen doublures ten opzichte van bijvoorbeeld de VNG plaatsvinden. Alhoewel het AB in december heeft geoordeeld dat het organiseren van een ruilbeurs geen prioriteit heeft, zal het Dagelijks Bestuur gevraagd worden om bij door het DB te organiseren bijeenkomsten (o.m. regioconferentie) te kijken of er ruimte is voor een ruilbeurs.

Omdat de meeste onderwerpen die daarbij aan de orde kunnen komen niet op het terrein van Holland Rijnland liggen, maar meer op het terrein van de gemeenten, ligt ook hier een rol voor de Regiocontactambtenaren weggelegd.

2.1 Aanbeveling 14 (democratische actieradius vergroten met behulp van technologische en innovatieve mogelijkheden)

Aanbeveling 14

Holland Rijnland: Onderzoek de mogelijkheden de democratische actieradius van raadsleden en bestuurders te vergroten door gebruik te maken van nieuwe technologische en innovatieve mogelijkheden (E-participatie, sociale media, online raadscommunity, Holland Rijnland 2.0).

Moderne communicatiemiddelen bieden veel mogelijkheden. Het Dagelijks Bestuur stelt voor om via een gerichte stageopdracht inzichtelijk te krijgen wat de mogelijkheden zijn, in hoeverre die mogelijkheden voor raadsleden en bestuurders ten opzichte van bestaande netwerken een toegevoegde waarde hebben. En of die mogelijkheden met een zeer beperkte inzet van middelen operationeel te maken zijn.

3.1 Aanbeveling exonoratieprocedure niet over te nemen

Aanbeveling 12

Holland Rijnland: Onderzoek of, en zo ja in welke vorm, het invoeren van een bijzondere procedure voor lokale pijnpunten binnen het besluitvormingstraject Holland Rijnland (bijvoorbeeld een exonoratieprocedure) behulpzaam kan zijn.

Doel van deze procedure is om een handreiking te bieden in de vorm van meedenken met gemeenten die zich als gevolg van het participeren in Holland Rijnland geconfronteerd zien met een lokaal lastig verdedigbaar thema.

Het motief is gelegen in het willen voorkomen van een rechtsgang van gemeenten. Inzet ook van Holland Rijnland moet uiteraard zijn om met behoud van daadkracht te komen tot breed gedragen consensus.

Strikt formeel gezien kent de gemeenschappelijke regeling al een geschillenregeling. Als er al een vorm wordt gekozen dan zou overwogen kunnen worden dat raden een beroep kunnen doen op een speciaal samengestelde commissie. Die commissie wordt dan samengesteld uit één raadslid per gemeenteraad. Doelstelling is dan dat de "miskende" raad ruimte krijgt om nog eenmaal collega raadsleden te informeren over het knelpunt. De commissie kan het AB nog een laatste advies geven hoe te handelen/besluiten. Voordeel daarvan is dat de miskende

raad zich in ieder geval gehoord voelt. Tijdens het AB in december was er voor deze aanbeveling minder draagvlak. Om die reden wordt voorsnog geadviseerd deze aanbeveling niet over te nemen.

4.1 Aanbeveling 6 (structuur Algemeen Bestuur) agenderen voor het Algemeen Bestuur van 27 oktober 2010.

Aanbeveling 6

Holland Rijnland: Organiseer de discussie over de samenstelling van het AB met alle betrokkenen op gestructureerde wijze, bijvoorbeeld via de zogenoemde versnellingsmethode (toegepast in de workshop van 1 oktober 2009).

Aan de gemeenteraden wordt een discussienotitie voorgelegd, waarin op hoofdlijnen de diverse modellen geschetst worden met voor- en nadelen. Daarbij gaat het om drie modellen: alleen collegeleden, alleen raadsleden (met subvarianten politieke of gemeentelijke fractievorming) of een gemengd systeem.

De raden is gevraagd zich hierover een oordeel te vormen en zich uit te spreken of men bereid is zich te conformeren als er in het Algemeen Bestuur een stevige meerderheid voor één van deze varianten blijkt te zijn.

Bespreking van de uitkomsten van deze consultatie is voorzien voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van 27 oktober 2010. De gemeenteraden wordt dus verzocht de gemeentelijke vertegenwoordigers in het Algemeen Bestuur de opvatting van de eigen raad in deze vergadering van het Algemeen Bestuur in te brengen.

5.1 Gemeenten binnen Holland Rijnland te verzoeken de aanbevelingen 1,3,4,7,9 en 10 over te nemen en deze binnen de gemeenten verder uit te werken.

Voor een deel van de aanbevelingen ligt het primaat bij de gemeenten. Voorgesteld wordt dan ook om de gemeenten te verzoeken om de uitvoering van deze aanbevelingen op te pakken. Het gaan daarbij om de volgende aanbevelingen:

Aanbeveling 1

Gemeenten: Geef de interne werkprocessen voor gemeenschappelijke regelingen een adequate structuur, waardoor de betrokkenheid van bestuurders en raadsleden bij de beleidsvoorbereiding, beleidsvormgeving, en beleidsevaluatie van regionale projecten beter wordt gewaarborgd en raadsleden al "aan de voorkant" van het proces worden bediend.

Bij de start van Holland Rijnland is gekozen voor een zeer eenduidige bestuursstructuur. Waarbij tevens duidelijke afspraken zijn gemaakt over tijdige toezending van agenda's en onderliggende stukken. Agenda's en onderliggende stukken worden 3 weken voor de PHO week verzonden. Ook de agenda en de stukken voor het AB worden 3 weken voor de vergadering verzonden. DB stukken worden 10 dagen voor de vergadering verzonden. Dit maakt het mogelijk dat de gemeenten hun interne procedures afstemmen op de regionale besluitvorming. Dit vraagt wel dat het binnen gemeentelijke organisaties volstrekt helder is hoe de interne werkprocessen verlopen. Dit dient op logistiek, tactisch en strategisch niveau goed in de organisatie te zijn ingebed. Het lijkt een ondergeschikt punt, maar die gemeenten die de afgelopen tijd er aan gewerkt hebben op deze processen op orde te krijgen zijn daar allen zeer positief over. Het door de regiocontactambtenaren opgestelde handboek Best Practices biedt hiervoor de nodige handvatten.

Als waarschuwing werd door de AB leden in december wel meegegeven dat een sterkere gemeentelijke voorbereiding kan leiden tot meer denken vanuit lokaal belang en minder vanuit regionaal belang. Het regionaal perspectief moet het uitgangspunt blijven.

Holland Rijnland kan gemeenten niet dwingen om volgens een bepaalde structuur te gaan werken, wel kan Holland Rijnland behulpzaam zijn, bijvoorbeeld door het jaarlijks aanbieden van een cursus waarbij uitleg wordt gegeven van de werkprocessen binnen Holland Rijnland.

Aanbeveling 3

Gemeenten: Stel, om de betrokkenheid van raadsleden te vergroten, een door de regiocoördinator en griffier ondersteunde regiowerkgroep of regiocommissie in, die vooraan in het proces de juiste informatie krijgt, tijdig agendapunten voorbespreekt en standpunten voorbereidt.

In het AB van december was veel draagvlak voor het werken met een regiowerkgroep en/of -commissie.

Het is formeel aan de gemeenten zelf om te beslissen om een dergelijke werkgroep of commissie in te stellen. Veel gemeenten hebben inmiddels al een regiowerkgroep en/of -commissie. Een aantal andere gemeenten heeft aangegeven om na de verkiezingen te bezien of de wens bestaat om ook een regiowerkgroep en/of -commissie in te stellen.

Tijdens de discussie in het AB van december werd richting Holland Rijnland de wens geuit om bij stukken die naar het portefeuillehouderoverleg gaan duidelijk(er) aan te geven of het een DB-stuk of een AB-stuk betreft. Door de inmiddels (in samenwerking met de griffierkring) ontwikkelde oplegnotitie is hieraan gehoor gegeven.

Een concept is in ontwikkeling, gedacht wordt aan een geannoteerde agenda of een oplegnotitie

Aanbeveling 4

Gemeenten en Holland Rijnland: Breng bij de raadsleden de nu al bestaande formele informatielijnen waarmee invloed kan worden uitgeoefend en de democratische betrokkenheid kan worden vergroot, nadrukkelijker onder de aandacht.

Conclusie tijdens de bijeenkomst in december was: Gemeenten kunnen deze betrokkenheid vergroten door in hun eigen gemeentelijke programmabegrotingen zelf meer de formele aspecten van samenwerking te beschrijven.

Vanuit de gemeenten bestaat de wens om voor hen eerder duidelijk te hebben wat er op de agenda van Holland Rijnland komt. Hierop is verder ingegaan bij de aanbevelingen met betrekking tot Holland Rijnland. De AB agenda wordt nu in conceptversie direct nadat deze door het DB is vastgesteld op de website geplaatst. Het is vervolgens wel aan de gemeenten om in hun eigen huis te communiceren dat deze agenda is gepubliceerd zodat vroegtijdig in huis actie kan worden ondernomen.

Aanbeveling 7

Gemeentelijke regiocommissies: treedt periodiek met elkaar in contact (in cluster- of sub-regionaal verband).

Gemeenteraadsfracties: bespreek regiozaken met de verwante fracties in partijverband.

Een van de uitkomsten van de evaluatie van de samenwerking binnen Holland Rijnland was dat raadsleden binnen de regio meer gelegenheid moet krijgen om elkaar beter te leren kennen.

Enkele politieke partijen (CDA, VVD) kennen al in regionaal verband overleg. De intentie van deze aanbeveling is dat andere politieke partijen dit ook gaan organiseren. Daarnaast zou het ook nuttig zijn dat men elkaar na de verkiezingen ook op portefeuillenhouderniveau goed leert kennen, waarbij er geïnvesteerd wordt in het elkaar informeren over wat er lokaal speelt. De gemeente Teylingen heeft toegezegd het initiatief te willen nemen om hiervoor een werkgroep te formeren.

Aanbeveling 9

Fracties van dezelfde politieke stroming: streef naar een gezamenlijk regioprogramma, dat in de eigen gemeente zijn weerslag vindt in het college-respectievelijk raadsprogramma.

De achterliggende gedachte is dat mensen elkaar beter leren kennen en grip krijgen op de belangen van de buurgemeenten.

Deze aanbeveling kan worden opgepakt in samenhang met de aanbevelingen 6 en 7.

Regiofracties bevorderen de samenwerking.

Terecht werd opgemerkt dat het vormen van regionale fracties praktische problemen oplevert voor lokale politieke partijen die geen regionaal politieke partner hebben.

Het initiatief ligt bij de politieke partijen.

Aanbeveling 10

Holland Rijnland en gemeenten: Maak (meer) gebruik van het instrument "speeddaten" om de onderlinge bekendheid en betrokkenheid van raadsleden te vergroten.

Zoals al bij de aanbevelingen voor Holland Rijnland was opgemerkt is speeddaten een snelle en effectieve manier om elkaar beter te leren kennen. Elkaar kennen is de basis om met elkaar te kunnen samenwerken.

Speeddaten kan redelijk eenvoudig worden georganiseerd. Het zou mooi zijn als men zich bij de organisatie van regionale bijeenkomsten de vraag stelt of hierbij een speeddate sessie in het programma kan worden ingepland.

Kanttekeningen/risico's:

n.v.t.

Financiën:

Voor het nader uitwerken van aanbeveling 14 zal een stageplaats beschikbaar worden gesteld op HBO-niveau. Gedacht wordt aan een stageperiode van 5 maanden. De kosten die hiermee gemoeid zijn, zijn de gebruikelijke bedragen voor een stagevergoeding voor een HBO student.

Voor het overige brengt dit voorstel vooralsnog geen financiële consequenties met zich mee. Pas na uitwerking van de aanbevelingen door het Dagelijks Bestuur zal dit inzichtelijk zijn.

Communicatie:

Gemeenteraden en colleges zullen schriftelijk (zie bijgevoegde concept brief) worden gevraagd de aanbevelingen 1,3,4,7,9 en 10 verder uit te werken.

Evaluatie:

In het Algemeen Bestuur van 15 december 2010 zal kort de stand van zaken worden gegeven van de uitwerking van de aanbevelingen door zowel Holland Rijnland als de gemeenten.

PHO Bestuur en Middelen:

Het portefeuillehoudersoverleg Bestuur en Middelen adviseerde positief ten aanzien van dit voorstel.

Bijlagen:

- conceptbrief aan gemeenteraden